

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 018279 16 Uvp
Banja Luka, 13.3.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Snežane Crnojević, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi K.E. iz K.(u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja broj: ... od 26.1.2016. godine Ministarstva (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu uspostave ranije priznatih prava po osnovu statusa mirnodopskog vojnog invalida, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 018279 16 U od 16.9.2016. godine, u sjednici vijeća, održanoj 13.3.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 018279 16 U od 16.9.2016. godine se preinačava na način da se tužba odbija, kao neosnovana.

Odbija se zahtjev tužioca za naknadu troškova spora.

Obrazloženje

Pobijanom presudom uvažena je tužba i poništeno rješenje tuženog, pobliže navedeno u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužioca, izjavljena protiv rješenja Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu Opštine P. broj: ... od 1.10.2012. godine, kojim je odbijen zahtjev tužioca za uspostavu ranije priznatog prava na ličnu invalidninu po osnovu statusa mirnodopskog vojnog invalida (u daljem tekstu: MVI).

Uvaženje tužbe obrazloženo je razlozima da je tužiocu, po rješenju prvostepenog organa od 14.10.1992. godine i dalje priznat status MVI IV grupe, sa 80 % vojnog invaliditeta po osnovu oboljenja od leukemije, sa pravom na ličnu invalidninu najdalje do 31.1.1993. godine, ali da je isplata invalidnine prekinuta još 1992. godine, zbog napuštanja Opštine P. i odlaska u inostranstvo, pa kada je tužilac podnio zahtjev dana 14.5.2009. godine i tražio da se o njegovim pravima odluči za ubuduće, upravni organi su morali postupiti u smislu člana 94. stava 2. Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske – Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 55/07, 59/08 i 118/09), tj. uputiti tužioca pred nadležnu ljekarsku komisiju i odlučiti o njegovim daljim pravima, pa da nije bilo osnova za primjenu člana 129. tog propisa, na osnovu kojeg su odlučivali upravni organi, s obzirom da se ta odredba ne odnosi na situaciju tužioca.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tuženi osporava njenu zakonitost zbog povrede zakona. Navodi da je tužilac pravo ostvario na osnovu Zakona o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca („Službeni list SFRJ“, broj: 31/06, 44/89, 20/90 i 42/90), po kojem mu je doneseno zadnje rješenje od 14.10.1992. godine, koje je bilo privremenog karaktera i važilo je do 31.1.1993.

godine, a tužilac je nakon isteka važnosti tog rješenja, nakon prestanka ratnih okolnosti i povratka u Prijedor, propustio da se obrati prvostepenom organu, tako da se nije moglo odlučivati o njegovom daljem pravu, pa kada je zahtjev podnio 2009. godine, kada je na snazi bio Zakon o pravima boraca – Prečišćeni tekst, nije bilo mogućnosti da se provodi postupak, jer je već nastupila zastara prava, na što upravni organi paze po službenoj dužnosti, shodno članu 79. stavu 2. tog propisa. Predložio je da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači i odbije tužba, eventualno ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovno odlučivanje.

U odgovoru na zahtjev tužilac osporava navode zahtjeva, a u svemu se saglašava sa razlozima pobijane presude i predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev i spise predmeta, na osnovu člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proističe da je tužilac ostvario svojstvo MVI 1988. godine po osnovu bolesti, leukemije, od koje je obolio za vrijeme služenja redovnog vojnog roka i to II grupe, sa 100 % vojnog invaliditeta; zadnje doneseno rješenje, kojim je odlučivano o njegovim pravima, je rješenje prvostepenog organa od 14.10.1992. godine, kojim mu je i dalje priznat status MVI, ali IV grupe, sa 80 % vojnog invaliditeta, najdalje do 31.1.1993. godine, sa odlukom da će se do tada obnoviti ljekarsko-komisijски pregled, tj. da će se tužilac, po službenoj dužnosti uputiti na komisiju; da je tužilac otišao u inostranstvo tokom 1992. godine, zbog ratnih dešavanja, od kada se ne vrši isplata invalidnine. Zahtjevom od 14.5.2009. godine tražio je uspostavu prava i to lične invalidnine i invalidskog dodatka, ubuduće, a u prilogu zahtjeva priložio je rješenje iz 1990. godine; pa je taj zahtjev odbijen rješenjem prvostepenog organa od 8.6.2009. godine, a rješenjem tuženog od 10.11.2012. godine odbijena je i žalba, zbog čega je tužilac pokrenuo upravni spor, koji je okončan presudom nižestepenog suda broj 11 0 U 005645 10 U od 14.6.2012. godine, kojom je tužba uvažena i rješenje tuženog od 10.11.2010. godine poništeno. Uvaženje tužbe je obrazloženo razlozima da su upravni organi nepravilno primijenili odredbe zakona, koje se odnose na zastaru isplate dospelih obroka, što tužilac i nije zahtijevao, sa uputom da se treba sprovesti postupak u cilju uspostave ranije priznatih prava i to lične invalidnine i invalidskog dodatka, koja prava je tužilac ostvario po rješenju iz 1990. godine. U izvršenju te presude tuženi je donio rješenje od 25.7.2012. godine, kojim je poništeno prvostepeno rješenje od 8.6.2009. godine.

U ponovljenom postupku doneseno je rješenje od 01.10.2012. godine, kojim je ponovo odbijen zahtjev tužioca, s pozivom na član 124. stav 2. Zakona o pravima boraca – Prečišćeni tekst, sa zaključkom tog organa da je tužilac zahtjev mogao podnijeti do 29.11.2004. godine, pa da je došlo do zastare samog prava, shodno članu 129. istog propisa.

Osporenim aktom je odbijena žalba tužioca i podržani razlozi prvostepenog organa, s tim da se tuženi pozvao na odredbu člana 79. stava 2. Zakona o pravima boraca – Prečišćeni tekst i uputio na zastaru prava iz kojih potiču povremena primanja u roku od pet godina, sa tvrdnjom da je tužilac izgubio svojstvo MVI još 1993. godine, tj. istekom važenja zadnjeg rješenja.

Pobijanom presudom je uvažena tužba i ospornei akt poništen, iz razloga koji su navedeni u uvodnom dijelu obrazloženja ove presude.

Za nižestepeni sud nije sporno da je zahtjevom od 14.5.2009. godine tužilac tražio sprovođenje postupka u cilju uspostave ranije priznatih prava, pa kod takve činjenice nepravilan je zaključak u pobijanoj presudi da u Zakonu o pravima boraca – Prečišćeni tekst, na koji se tuženi pozvao u osporenom aktu, nije predviđena zastara prava, ali ni u zakonu po kojem je tužilac ostvarivao pravo na ličnu invalidninu. Nesporna je i činjenica da je tužilac stekao pravo na mjesečno primanje po propisima bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, ali to pravo nije koristio u Federaciji Bosne i Hercegovine, ili u nekoj drugoj državi u okruženju nakon donošenja zadnjeg rješenja, kojim je odlučeno o njegovom pravu, a to je rješenje od 14.10.1992. godine, pa tužilac ne ispunjava uslove da nastavi da koristi to pravo, bez obzira na uslove iz člana 15. i 16. Zakona o pravima boraca, jer je nekorišćenjem samog prava nastupila zastara, shodno članu 129. stav1. Zakona o pravima boraca – Prečišćeni tekst, u vezi sa članom 79. stavom 2. tog zakona. Ovo iz razloga što je članom 79. stavom 1. navedenog zakona propisano da potraživanja povremenih novčanih primanja i naknada po tom zakonu, zastarjevaju za tri godine od dana dospelosti svakog pojedinog primanja, odnosno naknade, a stavom 2. tog člana propisano je da pravo, iz koga proističu povremena primanja i naknade po tom zakonu, zastarjeva za pet godina od dana dospelosti najstarijeg pojedinog potraživanja poslije koga nije vršena isplata. Evidentno je da tužilac nije primao ličnu invalidninu još od 1992. godine, zbog napuštanja Opštine P., da nije tražio uspostavljanje tog prava ni po proteku ratnih zbivanja, a ni 2003. godine od kada je prijavljen u Opštini P., već je zahtjev podnio tek u 2009. godini, tako da je nesumnjivo protekao rok od pet godina, kojim je izgubio samo pravo na ličnu invalidninu, a sve kako su to pravilno utvrdili upravni organi, odnosno tuženi, koji se u osporenom aktu pozvao na zastaru samog prava. Zbog navedenog nije pravilan zaključak nižestepenog suda da su upravni organi morali postupiti u smislu člana 94. Zakona o pravima boraca – Prečišćeni tekst i tužiocu omogućiti pristup ljekarskoj komisiji i o daljem pravu podučiti rješenjem za ubuduće, jer tako prvostepeni organ mora postupiti samo u situaciji ako nije došlo do zastare samog prava, tj. u okviru petogodišnjeg roka i u situaciji kada korisnik ne pristupi na ljekarski pregled, ili na drugi način onemogućiti da ljekarska komisija da svoj nalaz i mišljenje.

Zbog svega navedenog tuženi je pravilno odlučio kada je osporenim aktom odbio žalbu tužioca, izjavljenu protiv prvostepenog rješenja, jer se u osporenom aktu nije ostario nijedan razlog njegove nezakonitosti, propisan članom 10. ZUS, pa ni razloga za uvaženje tužbe pobijanom presudom, zbog čega je uvažen zahtjev tuženog, na osnovu člana 40. stava 1. i 2. ZUS i navedena presuda preinačena, jer su se stekli osnovi iz člana 35. stava 2. istog propisa.

Odluka o troškovima postupka zasniva se na odredbama člana 49. i 49a. stava 1. ZUS, kojima je propisano da je stranka, koja izgubi spor, dužna protivnoj stranci nadoknaditi troškove spora i članu 397. stavu 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 57/03 - 61/13), kojim je propisano da će sud, kada preinači odluku protiv koje je podniet pravni lijek, odlučiti o troškovima cijelog postupka. Tužilac nije uspio u sporu, slijedom čega se njegov zahtjev za naknadu troškova spora odbija.

Zapisničar
Snežana Crnojević

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpavka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić